

ÁLLAMVIZSGA-TEMATIKA 2025 – TEMATICĂ LICENȚĂ 2025

I. NYELVTAN – GRAMATICĂ

1. Hangtan–morfológia–lexikológia – Fonetică–Morfologie–Lexicologie

MAGYAR NYELV

1. A nyelvi egységek szinteződése (a fonémák, morféma, szavak, szintagmák, mondatok szintje; a nyelv és a beszéd egységeinek összefüggései).
2. A szóelemek osztályozása. A morfémaosztályok jellemzése. A zéró morféma és a grammatikai kategóriák.
3. Az egyalakú és a többalakú tőtípusok. Tőtípusok és szófajok. Igetövek. Névszótövek.
4. A toldalékok osztályozása. A toldalékmorféma-típusok (képző, jel, rag).
5. A névszóragozás.
6. Morfémaszerkezetek a magyar nyelvben. A szintetikus és az analitikus szerkesztésmód. Sorrendi szabályok. A szabályostól eltérő szerkezetek.
7. A szófaji felosztás szempontjai. Szófaji osztályok a magyar nyelvben. Alapszófajok (ige, főnév, melléknév, névmás, határozószó, igenevek), viszonszó (segédigék és származékaik, névutó, igekötő, kötőszó, partikula, névelő, tagadószó), mondatok (indulatszó, interakciós mondat, módosítószó, hangutántzó mondat).
8. Szófajok a nyelvben és a beszéd mondataiban (a lexikai szófajok, a kettős és az átmeneti szófajúság, az aktuális szófajok, a szó-fajváltás, a szófaji jelentés hatóköre).
9. A szóalkotás módjai (a szóképzés, a szóösszetétel, a ritkább szóalkotási módok).

LIMBA ROMÂNĂ (Examenul nu are itemi de teorie lingvistică)

1. Fenomene fonetice ale limbii romane (diftong, triftong, hiat, cacofonie)
2. Mijloace de îmbogățire a vocabularului
3. Sinonimia, Antonimia, Omonimia. Regionalisme, arhaisme. Expresiile pleonastice.
4. Substantivul (genul, numărul și cazul)
5. Verbul (modurile, timpurile verbelor; verbele la diateza activă; verbele predicative, verbele copulative - competențe de recunoaștere și analiză)
6. Pronumele
7. Adjectivul

ENGLISH	DEUTSCH
1. World Englishes	1. Einteilung der Laute
2. Types of meaning	2. Wesensmerkmale der deutschen Vokale
3. Collocation. Connotation. Figures of speech	3. Der Lautwechsel
4. Stress: nature, level, placement.	4. Phonetische Schrift
5. Intonation and its functions.	5. Betonung und Satzmelodie
6. Connected Speech	6. Der Aufbau des Wortschatzes
7. The Verb Phrase:	7. Homonyme. Synonyme. Antonyme
a. The English Verb System, modal verbs	8. Die Arten der Wortbildung
b. The English Tense System	9. Das Tempus/Modus-System des Deutschen
c. Passive Voice	10. Gebrauch der Zeitadverbien
d. Conditional and hypothetical constructions	11. Modus und Modalität
e. Reported Speech	12. Das Pronomen
8. The Noun Phrase: nouns, articles, pronouns, adjectives	13. Die unflektierbaren Wortarten
	14. Die Deklination der Substantive und der Adjektive

2. Mondattan – Sintaxă

MAGYAR NYELV

1. A szintagmák és fajtáik. A szintagmacsoportok.
2. A mondattani viszonyjelölés eszközei.
3. A mondat szerkezeti szempontú osztályozása.
4. Mondatfajták. Funkcionális-szemantikai kategóriák a mondatban.
5. Az egyszerű mondat szerkezete. A mondatrészek (állítmány, alany, tárgy, határozók, jelzők). Összetett mondatrészek.
6. Az összetett mondatok szerkezeti típusai (alárendelő és mellérendelő mondatok).

LIMBA ROMÂNĂ (Examenul nu are itemi de teorie lingvistică)

1. Unități sintactice (subiectul, predicatul, complementul, atributul - competențe de recunoaștere și analiză)
2. Relații sintactice (Trăsături. Tipologie)
3. Fraza (competențe de despărțire a frazei în propoziții)

ENGLISH	DEUTSCH
1. The Simple Sentence 2. Subject-Predicate Concord 3. The Complex Sentence a. Nominal Clauses b. Relative Clauses c. Adverbial Clauses	1. Die Wortstellung im Hauptsatz und im Nebensatz 2. Der Satzbau 3. Die Satzglieder 4. Hauptsätze und Nebensätze 5. Semantische Einteilung der Nebensätze

3. Szemantika–pragmatika–szövegtan – Semantică–Pragmatică–Textologie

MAGYAR NYELV

1. A textualitás kritériumai
2. A szöveg szintjei szerinti szövegösszefüggést eredményező szövegszervező erő fajtái
3. A szövegértelelem tagolódása: mikro-, mezo- és makroszint
4. A szövegvilág és összetevői (szövegvilág, nézőpont, szövegfókusz és szövegtópik)
5. Szövegtípusok

LIMBA ROMÂNĂ (Examenul nu are itemi de teorie lingvistică)

1. Unitățile analizei semantice structuraliste (sem, semem, arhisemem)
2. Teoria actelor de limbaj
3. Deixis și anafora

ENGLISH	DEUTSCH
Speech Act Theory Politeness Theory	1. Bedeutung. Arten von Bedeutung. Bedeutungsrelationen 2. Redewendungen und Sprichwörter 3. Manipulation durch Sprache 4. Höflichkeit 5. Face, das Konzept des gewünschten öffentlichen Selbstbilds

II. FORDÍTÁS ÉS TOLMÁCSOLÁS – TRADUCERE ȘI INTERPRETARE (Gyakorlati megközelítés – Abordare practică)

MAGYAR 1. A szó szerinti fordítás és a szabad fordítás szembeállítása (gyakorlati szempontból). 2. Ekvivalenciateremtés a fordítási folyamatban különös tekintettel a szakfordításokra. 3. A szövegtípus és a műfaj szerepe a fordítási stratégiák kiválasztásában (gyakorlati megközelítés: pl. hogyan fordítható a nyelvi humor, hogyan fordíthatók a hivatalos okmányok). 4. A reália mint fordítói kihívás. A reáliák fordításának lehetőségei. 5. A jogi és hivatalos nyelvi szakfordítás problémái. 6. Egy memoQ projekt részei; létrehozás; import-export; helyesírás.	ENGLISH 1. Equivalence in Translation. 2. Cultural Awareness: Translatability vs. Untranslatability. 3. Terminological aspects of Specialized Translations: Law, Science, Economics and Technical sciences. 4. Translating AVT. 5. MT and CAT-tools. 6. The role of AI in the work of translators.
DEUTSCH 1. Sensibilisierung für die eigene und für die fremde Kultur durch Übersetzen. Der Translator als Experte in der interkulturellen Kommunikation. 2. Rolle der Landeskundlichen Kenntnisse beim Übersetzen. Kulturspezifik und Übersetzen an Hand von Humor und Wortspielen. 3. Textfunktionsanalyse als Übersetzungsstrategie. Textverstehen und Recherchieren. Hilfs- und Arbeitsmittel beim Übersetzen. 4. Text. Textsorte. Texttyp. Spezifische Aspekte des Übersetzens: Primär informative Texte, Primär appellative Texte Primär expressive Texte 5. Interkulturelle Kompetenz als Teilbereich der translatorischen Kompetenz. 6. Fachterminologie und Online – Datenbanken	ROMÂNĂ 1. Unitatea de traducere la nivel de lexem, sintagma, fraza, text. 2. Strategii ale traducerii. Traducerea directa : împrumutul, calcul lingvistic si traducerea literala. 3. Strategii ale traducerii. Traducere indirecta : transpunerea, modularea, echivalarea si adaptarea. 4. Traducerea literara vs. Traducerea textelor din limbajele de specialitate. Caracteristici. 5. Competențele în traducere 6. Echivalența în traducere 7. Traducerea frazeologismelor 8. Traducerea textelor din limbajele științifice. Caracteristici 9. Traducere și interpretare

III. SZAKIRODALOM – BIBLIOGRAFIE

MAI MAGYAR NYELV

1. A. Jászó Anna: *A magyar nyelv könyve*. Trezor Kiadó, Budapest, 2007.
2. Balázs János: *A szöveg*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1985.
3. Keszler Borbála (szerk.): *Magyar grammatika*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2000.
4. Szikszainé Nagy Irma: *Leíró magyar szövegtan*, Osiris Kiadó, Budapest, 2006.
5. Tolcsvai Nagy Gábor: *A magyar nyelv szövegtana*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2001.

ENGLISH GRAMMAR

1. Budai László, (1994/1996) *English Grammar*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
2. Dohár Péter (1996) *Kis angol nyelvtan*, Ring6 Kiadó, Budapest.
3. Imre Attila (2019) *A Logical English Grammar*, Editura Universității Transilvania, Brașov.
4. Thomson, A.J. – Martinet, A.V. (1986) *A Practical English Grammar*, OUP.
5. Vince, Michael (2003) *Advanced Language Practice*, Heinemann-Macmillan.

DEUTSCH

1. EICHLER, Wolfgang – BUENTING, Karl-Dieter (1986): *Deutsche Grammatik. Form, Leistung und Gebrauch der Gegenwartssprache*. Koenigstein/Ts, Athenaeu.
2. ENGEL, Ulrich (1983): *Kontrastive Grammatik* (Bd. I, II). Heidelberg, Julius Groos.
3. DUDEN (1998): *Das große Wörterbuch der Deutschen Sprache*.
4. KUNKEL-RAZUM, Kathrin – MÜNZBERG, Franziska (Hrsg.) (2009): *Die Grammatik: unentbehrlich für richtiges Deutsch*, Mannheim, Dudenverlag.
5. ENGEL, Ulrich (2009). *Deutsche Grammatik*, Kap. Der Text, München: Iudicium.
6. ENGEL, Ulrich et al. (1993): *Kontrastive Grammatik, deutsch – rumänisch*. Heidelberg, Julis Groos Verlag.
7. HELBIG, Gerhard – BUSCHA, Joachim (2001): *Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht*. Leipzig, Langenscheidt.
8. JUMPELT, R.W. (1981): *Die Übersetzung naturwissenschaftlicher und technischer Literatur*, Berlin.
9. KADE, Otto (1969): *Kommunikationswissenschaftliche Probleme der Translation*, Leipzig.
10. KOLLER, Werner (2011): *Einführung in die Übersetzungswissenschaft*. Tübingen, Basel, Francke.
11. NORD, Christiane (2003): *Fertigkeit Übersetzen*, München, Goethe Institut.
12. REISS, Katharina (1976): *Texttyp und Übersetzungsmethode*, Kronberg.
13. SNELL-HORNBY, Mary; HÖNIG, Hans G.; KUSSMAUL, Paul, SCHMITT Peter A. (Hrsg.) (2003): *Handbuch Translation*, Zeite, verbesserte Auflage, Tübingen, Stauffenburg Verlag Brigitte Narr GmbH.
14. VERMEER, H.J. (1987): *Ein Rahmen für allgemeine Translationstheorie*. Germersheim.

LIMBA ROMÂNĂ

1. Mavrodin, Irina, *Traducerea – o practico-teorie, culegere de texte critice*, Brasov, 1998.
2. Guțu-Romalo, V. (coord.), *Gramatica limbii române*, vol. II, Ed. Academiei Române.
3. Ene, A., *Introducere în studiul vocabularului*, Ed. Universității „Transilvania” din Brașov, 2004.
4. Dindelegan Pană, Gabriela, *Teorie și analiză gramaticală*, București, Editura Coresi, 199
5. Bidu-Vranceanu-Angela, *Modele de structurare semantică*, Timisoara, Facla, 1984.
6. Bidu-Vranceanu, Angela (coord.), *Dicționar de Științe ale limbii*, Bucuresti 2001.
7. Moeschler, Jacques – Reboul, Anne, *Dicționar Enciclopedic de Pragmatică*, Echinoux, 1999.
8. Angela Bidu-Vrănceanu (coord.), *Lexic comun, lexic specializat*, București, 2002.
9. Ricoeur, Paul, *Despre traducere*, Polirom, Iasi, 2005.
10. Roger T. Bell, *Teoria și practica traducerii*. București, Polirom, 2000.
11. Coja, Ion, „Cuvântul e semn?”, în Coteanu, I., Wald, L. (coord.), *Semantică și semiotică*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1981.
12. Ionescu, Emil, *Manual de lingvistică generală*, Ed. a II-a, revizuită, Editura All, București, 1997.
13. Munteanu, Eugen, *Introducere în lingvistică*, Editura Polirom, Iași, 2005.

TEORIA ȘI PRACTICA TRADUCERII (Reader a könyvtárban – Reader în bibliotecă)

1. Baker, M., 1992, *In Other Words: A Coursebook on Translation*, Routledge, London & New York.
2. Bassnett, Susan, 1996, *Translation Studies*, Clays Ltd., England.
3. Bell, Roger, 1991, *Translating and Translation: Theory and Practice*, Longman, London & New York.
4. Dimitriu, Rodica, 2002, *Theories and Practice of Translation*, Institutul European, Iași.
5. Dimitriu, Rodica, 2008, *Translation Technology in Translation Classes*, Institutul European, Iași.
6. Dollerup, Cay, 2006, *Basics of Translation Studies*, Institutul European, Iași.
7. Hatim, B. & Mason, I, 1994, *Discourse and the Translator*, Longman, London.
8. Hatim, B. & Munday, J., 2004, *Translation. An Advanced Resource Book*, Routledge, London & New York.
9. Jeanrenaud, Magda, 2006, *Universaliile traducerii. Studii de traductologie*, Institutul European, Iași.
10. Imre Attila, 2020, *An Introduction to Translator Studies*. Editura Universității “Transilvania”, Brașov.
11. Nagy Imola Katalin. 2020. *Introducere în traductologie sau noțiuni și concepte fundamentale în teoria și practica traducerii*, Cluj-Napoca: Editura Scientia.
12. Newmark, Peter, 1995, *Approaches to Translation*, Phoenix ELT, G.B.
13. Nida, E., 2004, *Traducerea sensurilor*, Institutul European, Iași.
14. Riceur, Paul, 2005, *Despre traducere*, Polirom, Iași.
15. Robinson, Douglas, 1997, *Becoming a Translator*, Routledge, London & New York.

16. Sárosi-Márdirosz Krisztina, 2023, *Jogi és hivatalos nyelvi terminológia fordító szakos egyetemi hallgatók számára. Egyetemi jegyzet és feladatgyűjtemény*. Scientia, Cluj-Napoca.

Marosvásárhely – Tg.-Mureș,
2025. 01. 16. – 16. 01. 2025.

ANYT – Tanszéki Tanács
Consiliul Departamentului de Lingvistică Aplicată